

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/5/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5711210679
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Burik
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5711210679.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa CBA Slovakia, a.s., so sídlom Lučenec, Dukelských hrdinov 2, IČO: 36 620 319, zastúpeného JUDr. Alexandrom Filom, advokátom so sídlom J., Dr. Z. XX proti odporkyniam v rade 1/ X. E., nar. XX. 2. XXXX, bytom S. pod G., A. Q. X/X, v rade 2/ R. P., nar. X. X. XXXX, bytom Q., W. XXX/XX, v rade 3/ Q. V., nar. XX. X. XXXX, bytom I. I. Y. XXX/XX, v rade 4/ O. Z., nar. XX. X. XXXX, bytom J. Z., O. XXX/X, v rade 5/ G. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q. - S., J. U. XXXX/X, v rade 6/ G. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q., S. XXXX/XX, v rade 7/ Q. Z., nar. X. X. XXXX, bytom I. B., X. Q. XXX/XX, v rade 8/ P. Y., nar. XX. X. XXXX, naposledy bytom Q., G. XXXX/XX, toho času na neznámom mieste, zastúpenej opatrovníkom Mestom Martin, odporkyne v rade 5/ - 7/ zastúpené JUDr. Miroslavom Salínim, advokátom so sídlom Q., M. R. B. X, v konaní o náhradu schodku pri spoločnej hmotnej zodpovednosti, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Martin, č.k. 9C/153/2011-326 zo dňa 5. novembra 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Martin podľa ust. § 182 ods. 3, § 187 ods. 1, 2 Zákonníka práce (ďalej len „ZP“) zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal voči odporkyniam ako spoločne hmotne zodpovedným zamestnankyniam zaplataenia schodku na zverených hodnotách za obdobie od 20. 11. 2008 do 14. 10. 2009, vzniknutého v jeho predajni na ulici M.R. Štefánika v Martine.

Mal za to, že odporkyne preukázali, že schodok mohol vzniknúť bez ich zavinenia, keďže pracovisko nemalo dostatočné zabezpečenie ochrany majetku navrhovateľa (nemali bezpečnostnú službu, kamery, dostatok pracovníkov), v dôsledku čoho dochádzalo ku krádežiam. Ich žiadosti a návrhy na odstránenie nedostatkov navrhovateľom akceptované a riešené neboli. Bolo preukázané, že peniaze z pokladne boli odcudzované spoločne hmotne zodpovednou pracovníčkou A. S., aj keď v rozhodnom období pracovala len krátku dobu. Vedúci predajne X. O. (v priebehu konania bez vypočutia zomrel) si z predajne bral tovar bez zaplataenia, o čom odporkyne vedeli, avšak tieto skutočnosti nadriadeným neohlásili. Zistiť mieru porušenia povinností zo strany zamestnancov a zamestnávateľa nebolo možné percentuálne vyjadriť pre nedostatok dôkazov, a to vylúčením vedúceho. Napriek uvedenému súd dospel k záveru, že odporkyne sa zbavili svojej zodpovednosti tým, že preukázane napriek ich žiadostiam im neboli vytvorené také pracovné podmienky, aby mohli zabezpečiť ochranu majetku navrhovateľa a niesť zodpovednosť za vzniknutý schodok bez jeho ďalších nevyhnutných opatrení.

Proti tomuto rozsudku, v zákonnej lehote, podal odvolanie navrhovateľ podľa § 205 ods. 2 písm. a/, d/, f/ O.s.p. a žiadal ho podľa § 221 ods. 1 písm. h/ zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie alebo zmeniť tak, že návrhu odvolací súd v celom rozsahu vyhovie. Mal za to, že pri osobitnej zodpovednosti za schodok sa zavinenie spoločne hmotne zodpovedných zamestnancov, t.j. že schodok zaviniili, predpokladá (§ 179 ods. 1 veta druhá ZP) a zamestnanec sa zodpovednosti celkom alebo sčasti zbaví iba, ak preukáže (má dôkazné bremeno), že schodok vznikol celkom alebo sčasti bez jeho zavinenia (§ 182 ods. 3 ZP) napr. zavineným konaním jeho zamestnávateľa, či tretích osôb alebo spoločne

hmotne zodpovedného zamestnanca (§ 189 ods. 4 ZP), pričom súčasne musia preukázať, že medzi takýmto zavineným konaním (či opomenutím) inej osoby a vzniknutým schodkom je príčinná súvislosť. Odporkyne nepreukázali, že k schodku došlo iba krádežami tovaru zákazníkmi a už vôbec nie, aká veľká jeho časť a že uvedené krádeže boli zapríčinené len navrhovateľom nevytvorením vhodných pracovných podmienok pre ne na ochranu tovaru. Nepreukázali ani príčinnú súvislosť medzi touto časťou schodku a nevytvorenými vhodnými podmienkami na predajni, t.j. že zákaznícke krádeže sa stali výlučne pre neplnenie povinností zamestnávateľa a nie preto, že si zamestnanci neplnili svoju povinnosť chrániť jeho majetok (§ 178 ods. 1 ZP), prípadne v príčinnej súvislosti s jedným aj druhým. Prvostupňový súd uvedené skutočnosti neskúmal. Zo stanoviska polície nevyplýva, že by boli za rozhodné obdobie hlásené prípady krádeží z predajne, pričom mestská polícia evidovala 6 prípadov krádeží. Pri odhalených krádežiach je pravidlom, že tovar, ktorý chcel zákazník ukradnúť sa ihneď po odhalení krádeže do predajne vráti, a preto nemožno tvrdiť, že nimi došlo k takému úbytku na tovare, ktorý by sa prejavil ako schodok. Uvedené sa môže stať iba v prípade neodhalených krádeží, pričom ani ich formou tak veľký schodok reálne vzniknúť nemohol. K záveru, že ďalšia časť schodku (aká veľká?) vznikla iba tým, že si vedúci predajne X. O. bez zaplatenia odnášal tovar z predajne, nestačí iba tvrdenie odporkyň a niektorých svedkov, že sa to stávalo. Odporkyne boli povinné počínať si tak, aby nedochádzalo k ohrozeniu majetku zamestnávateľa a v prípade hroziacej škody boli povinné ho na ňu upozorniť, keďže ich bezprostredne nadriadeným bol práve vedúci predajne (§ 170 ods. 2 ZP). Obrana odporkyň, ktoré priznali, že o tom vedeli, no báli sa to nahlásiť, lebo by dostali výpovede, neobstojí, keďže by ich za to zaručene nedostali. Tým, že konanie vedúceho nenahlásili, vedome kryli a umožnili jeho protiprávne konanie. Súd nevyhodnotil príčinnú súvislosť medzi takýmto vznikom schodku na strane jednej a neplnením si povinností chrániť majetok zamestnávateľa zo strany hmotne zodpovedných odporkyň a v akom rozsahu. Ak je porušenie povinností odporkyň ako hmotne zodpovedných zamestnancov z nedbanlivosti v tejto súvislosti takého rozsahu, že bez neho by k vzniku schodku úmyselným konaním vedúceho nedochádzalo, prípadne vôbec nemohlo dôjsť, neprichádza do úvahy u odporkyň ani čiastočné zbavenie sa zodpovednosti za schodok podľa § 182 ods. 3 ZP. Ani k záveru, že časť schodku (aká veľká?) vznikla iba tým, že spoločne hmotne zodpovedná zamestnankyňa A. S. odcudzovala tovar zneužívaním počítačovej funkcie „odložených nákupov“, nestačí iba tvrdenie odporkyň. K odhaleniu jej protizákonnej činnosti zo strany navrhovateľa došlo až kontrolou začiatkom roka 2013 a dovtedy ani odporkyne o nej nevedeli. Menovaná pri výsluchu uviedla, že nevie, ako dlho to robila, pričom ani orgánom činným v trestnom konaní sa nepodarilo preukázať, že by sa menovaná dopustila trestnej činnosti v súvislosti s „odloženými nákupmi“ v rozhodnom inventúrnom období (ktoré ani len nebolo predmetom vyšetrovania orgánov činných v trestnom konaní), a preto ani v tejto časti neunesli dôkazné bremeno. Mal za to, že ak sa má zamestnanec celkom alebo sčasti zbaviť zodpovednosti za schodok na zverených hodnotách, musí preukázať nielen existenciu skutočností nasvedčujúcich tomu, že schodok mohol vzniknúť celkom alebo sčasti bez jeho zavinenia, ale aj príčinnú súvislosť medzi týmito skutočnosťami a vznikom schodku. Musí teda preukázať, že bez týchto skutočností by schodok nevznikol tak, ako vznikol. Za dôvod zbavenia sa zodpovednosti za schodok na zverených hodnotách preto nemožno považovať zistenie, že určité okolnosti mohli mať vplyv na vznik schodku, pokiaľ súčasne nie je preukázané, že príčinou schodku, či jeho časti, skutočne boli.

Odporkyne sa k podanému odvolaniu nevyjadrili.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), preskúmal vec v intenciách § 212 ods. 1 O.s.p. a postupom bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 O.s.p. rozsudok okresného súdu podľa ust. § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. zrušil a vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie podľa ust. § 221 ods. 2 O.s.p..

Zodpovednosť zamestnanca za schodok na zverených hodnotách je osobitný druh zodpovednosti za škodu podľa Zákonníka práce, pri ktorej sa zavinenie zamestnanca predpokladá, t.j. zamestnávateľ ho nemusí preukazovať. Spoločne hmotne zodpovední zamestnanci sú povinní spoločne uhradiť celú škodu (§ 182 ods. 1 ZP) okrem prípadu, ak preukážu, že schodok vznikol celkom alebo sčasti bez ich zavinenia (§ 182 ods. 3 ZP), t.j. preukážu, že bol zavinený tretími osobami, či už preukázaným porušením povinností zamestnávateľa, ktorý nevytvoril zamestnancom riadne podmienky pre ochranu zverených hodnôt pred krádežami (§ 47 ods. 1, § 187 ods. 1 ZP), krádežami zákazníkov, resp. ak schodok zaviniel niektorý zo spoločne zodpovedných zamestnancov (§ 189 ods. 4 ZP). Vo všetkých týchto prípadoch musí byť preukázaná miera spoluzavinenia, t.j. pomer (rozsah) spoluzavinenia vychádzajúci z objektívnych zistených skutočností a najmä príčinná súvislosť medzi vzniknutým schodkom a protiprávnym konaním

týchto osôb. Preto nestačí len zistenie, že k vzniku schodku mohlo dôjsť aj spoluzavinením týchto osôb, keď je zodpovednosť spoločne hmotne zodpovedných zamestnancov daná.

Okresný súd z uvedeného pri svojom rozhodovaní nevychádzal, a preto nezistil dostatočne skutkový stav a nemohol vec správne právne posúdiť.

V ďalšom konaní bude úlohou okresného súdu zistiť pomer spoluzavinenia navrhovateľa nevytvorením vhodných pracovných podmienok spoločne hmotne zodpovedným zamestnancom na ochranu tovaru pred krádežami zákazníkmi, prihliadnúc k tomu, že v inventúrnom období na polícii nebola nahlásená žiadna krádež a pri odhalených krádežiach sa tovar vracia a schodok nevzniká, ako aj k tomu, že pri neodhalených krádežiach by musel denný schodok za celý čas inventúrneho obdobia (nielen za pracovné dni) predstavovať nereálne množstvo odcudzeného tovaru, t.j. zistiť príčinnú súvislosť medzi vzniknutým schodkom a konaním týchto osôb. Ďalej zistí mieru zavinenia spoločne hmotne zodpovedných zamestnancov X. O. a A. S., prihliadnúc k tomu, že spoločne hmotne zodpovední zamestnanci si nespĺnili u vedúceho predajne oznamovaciu povinnosť, aj keď o jeho protiprávnom konaní spočívajúcom v odnášaní tovaru z predajne bez platenia vedeli (§ 181 ods. 1 ZP), a k tomu, či A. S. sa dopúšťala odcudzovania peňazí z pokladne aj počas krátkej doby troch týždňov na konci inventarizačného obdobia, kedy mala spoločnú hmotnú zodpovednosť, keď v trestných konaniach jej toto konanie nebolo preukázané, t.j. zistí príčinnú súvislosť medzi schodkom a ich protiprávnym konaním. Až následne po takto náležitom zistení skutkového stavu veci opätovne rozhodne a svoje rozhodnutie odôvodní tak, aby spĺňalo náležitosti § 157 ods. 2 O.s.p..

Súčasne podľa § 224 ods. 4 O.s.p. rozhodne aj o trovách prvostupňového a odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.